

Türkiye'de 'Kayıp bir Kuşak' oluşmasını önlemek

II Dünya Savaşı'ndan bu yana dünyanın yaşadığı en ağır insani kriz olan Suriye'deki çatışmalar 7. yılına yaklaşıyor ve görünürde sona ereceğine ilişkin bir belirti de bulunmuyor. Milyonlarca insan evlerini terk edip komşu ülkelere sığınmak zorunda kaldı ve bu insanların gelecekları de belirsiz. **Çocuklar kriz karşısında en büyük bedeli ödeyen** ve en ağır yükü taşıyan kesim olmaya devam ediyor: eğitimleri, duygusal sağlıkları, hatta yaşamları risk altında.

Neredeyse yarısı çocuk olmak üzere 2.8 milyon üzerinde Suriyelinin geçici koruma altında olduğu Türkiye dünyada en fazla sayıda Suriyeli mülteci barındıran ülke konumunda.³ Suriyeli mültecilerin %10'dan daha az bir kısmı Suriye sınırı boyunca yer alan 23 resmî kampta yaşarken, kalan **%90'lık kısım** ise – çoğunlukla güneydoğuda olmak üzere ve giderek artan şekilde ülkenin kuzey ve batısındaki şehirlerde – **kamp dışında ikamet ediyor**. Türkiye Hükümeti, UNICEF ve sahadaki ortakları tarafından elde edilen önemli kazanımlara rağmen, **krizin boyutu, özellikle kamp dışında, ülkenin altyapısı ve temel hizmetleri üzerinde büyük bir baskıya neden oldu**.

Özellikle **eğitim ve çocuk koruma alanında** ciddi ihtiyaçlar söz konusudur. Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) son tahminlerine göre **490 binden fazla Suriyeli çocuk ülkenin çeşitli yerlerinde okullara kayıtlı durumdadır** – buna karşın **380 bin çocuğun ise okula gidemediği** tahmin edilmektedir. Maruz kaldıkları psikolojik travmanın yanı sıra, Suriyeli çocuklar **toplumdan dışlanma, ayrımcılık, ekonomik ve cinsel sömürü ve çocuk evlilikleri** de dâhil olmak üzere çok sayıda riske karşı ciddi biçimde savunmasız durumdadır.

Sayılarla Durum¹

2.854.968

Türkiye'deki kayıtlı Suriyeli sayısı

260.320

Kamplarda kalan Suriyeli sayısı

2.594.648

Kamp dışında yaşayan Suriyeli sayısı

1,28 milyon

Suriyeli çocuk sayısı

870.000

Okul çağındaki Suriyeli çocuk sayısı

490.000²

Okula kayıtlı Suriyeli çocukların sayısı

380.000

Tahmini okul dışı Suriyeli çocuk sayısı

¹ Tüm veri ve tahminler Türkiye hükümeti ve UNHCR tarafından yayınlanan son rakamları temel almaktadır. Rakamlar en yakın on binliğe yuvarlanmıştır.

² Milli Eğitim Bakanlığı, Aralık 2016. Rakamlar en yakın on binliğe yuvarlanmıştır.

³ Ajanslar-arası Suriye Bölgesel Mülteci Müdahalesi Bilgi Paylaşımı Portalı, Ocak 2017.

Eğitim ve koruyucu bir çevre hakları yalnızca Türkiye'deki Suriyeli mülteci çocuklar için değil, Suriye ve bölgenin geleceği adına da hayati önem taşımaktadır. UNICEF, Türkiye Hükümeti ve ortaklarıyla birlikte **bir nesil çocuğun 'kayıp kuşak' haline gelmesini önlemeye çalışıyor**.

UNICEF'in Müdahale Programı

UNICEF, Suriyeli çocukların ve gençlerin ihtiyaçlarının karşılanması ve kendi potansiyellerini en yüksek düzeye çıkaracak araçlarla donatılmaları için uzun dönemli yatırımlar yapılmasını savunmaktadır. **Bölgesel Mülteci ve Dayanıklılık Planı** (3RP) çerçevesinde ve "**Kayıp Kuşak Olmasın**" stratejisi doğrultusunda UNICEF, geçici ikamette kalan ve kamp dışındaki Suriyeli mülteci çocuklar ile krizden etkilenen güç durumdaki Türkiyeli çocukların **eğitim ve çocuk korumaya erişimini, katılımını ve temel ihtiyaçlarını** sağlamak için çalışmalarını sürdürüyor

EĞİTİM

UNICEF, eğitimin üç temel ayağıyla ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve diğer ortaklarla yakın işbirliği içinde çalışmaktadır. Eğitim 3 temel ayağı, Türkiye'deki gerek Suriyeli gerekse dezavantajlı Türkiyeli çocuklar için **sistemin güçlendirilmesi, kapsayıcı eğitimin kalitesinin ve erişimin artırılmasıdır**. Önemli çabalara ve bugüne dek elde edilen kazanımlara rağmen okula gitmeyen çocukların eğitim ihtiyaçlarının karşılanması için daha ileri düzeyde müdahaleler gerekmektedir.

Bugüne dek elde edilen bazı önemli sonuçlar⁴:

- Türkiye'nin **21 ilinde UNICEF tarafından destekli 400'ün üzerinde Geçici Eğitim Merkezi'nde** (GEM) **325.000** Suriyeli öğrenci eğitim görmektedir.
- **498 okul ve Geçici Eğitim Merkezi** (GEM) inşa edilmiş, yenilenmiş ya da donatılmıştır.
- **Suriyeli ve Türkiyeli olmak üzere yaklaşık 655.150 çocuğa** okul çantası ve kırtasiye malzemesi dağıtılmıştır.
- Kamp dışında ve kamplarda **12.675 Suriyeli gönüllü öğretmene** aylık teşvikler sağlanmıştır.
- Okuma yazmaya destek amacıyla kamplarda **21 kütüphane** kurulmuştur.
- **29.875 Suriyeli gönüllü öğretmene** Olağanüstü Durumlarda Sürdürülebilir Eğitim, zorlu koşulların üstesinden gelme becerileri ve psiko-sosyal destek eğitimi verilmiştir.
- Okul öncesi eğitim kurumlarına ve tüm çocuk dostu mekânlara **50 erken dönem çocuk gelişimi (EÇG) seti** sağlanmıştır.
- Ülkedeki 211 okulda ve GEM'de bulunan 33.300 çocuğa **370 eğlence-dinlenme setleri** dağıtılmıştır.

⁴ Aksi belirtilmediği takdirde, tüm elde edilen sonuçlar Ocak 2017 itibarıyledir.

- Eğitim sisteminin Suriyeli çocukların ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verecek şekilde güçlendirilmesi için **9 İl Eylem Planı'nın** (İEP) uygulanmasında Milli Eğitim Bakanlığı'na teknik destek sağlanmıştır. **Eylem planları 10 yeni il için geliştirilmektedir.**

ÇOCUK KORUMA

Türkiye'deki Suriyeli çocuklar savaşı ve acılarını bilinci elden yaşamış olup, şiddet, psikolojik sorunlar, çocuk evlilikleri ve silahlı gruplara dâhil olma gibi risklerle karşı karşıyadır. UNICEF, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) ve diğer ortaklarla birlikte Türkiye'de başta **psiko-sosyal desteğin geliştirilmesi olmak üzere, çocuklar için mevcut olan koruyucu ortamların güçlendirilmesi ile risk altındaki çocukların belirlenmesinde ve bu çocuklara öncelik tanınmasında** yakın işbirliği içinde çalışmaktadır.

Bugüne dek elde edilen bazı önemli sonuçlar:

- Güneydoğu'daki illerde faaliyet gösteren **2 gezici psiko-sosyal destek biriminin** yanı sıra halen kamplarda ve kentlerde **28 Çocuk Dostu Mekân** (ÇDM) faaliyet göstermektedir.
- 6 Ergen Dostu Alan, 5 Çocuk Koruma Destek Merkezi, 2 Kız Çocukları için Güvenli Alan ve 1 Çocuk Koruma Destek Ana Merkezi** doğrudan psiko-sosyal destek, boş zaman değerlendirme ve yaşam becerileri geliştirme, vaka yönetimi, hukuk danışmanlık ve özel destek ihtiyacı olan çocukların belirlenmesi ve yönlendirilmesi gibi hizmetler vermek amacıyla **8 ilde** faaliyet göstermektedir.
- ÇDM'lerde **700.000 çocuk** koruma ve psiko-sosyal destek (PSD) hizmetlerinden yararlanmış olup, bu çocuklardan **174.000'i** düzenli ve sistematik psiko-sosyal destek görmüştür.
- 18.479 çocuk** destek almak üzere ilgili yerel hizmet sağlayıcılara yönlendirilmiştir.
- Etkilenen gruplarda yaşayan **113.187 Suriyeli ve Türk genç ile ergen** akran desteği, gençlerin harekete geçirilmesi ve savunu çalışmaları aracılığıyla sosyal uyum aktiviteleri konusunda eğitilmiştir.
- Hükümetten ve sivil toplumdan yaklaşık **2.566 temel aktör** "Olağanüstü Durumlarda Çocuk Koruma" eğitimi almıştır.
- Çocuk yetiştirme programı aracılığıyla **40.000'den fazla Suriyeli ebeveyn** çocuklarının duygusal ve davranışsal sıkıntılarını ele alıp onlara daha destekleyici olacak şekilde gerekli becerilerle donatılmıştır.

TEMEL İHTİYAÇLAR

UNICEF 2015'te kış aylarına yönelik desteğinde önemli bir değişikliğe giderek ağırlığını yardım malzemeleri ve kışlık giysiler yerine **nakit yardımlara** vermiştir. Bu yaklaşım Türkiye'deki Suriyeli mültecilerin dayanıklılığını artırma ihtiyacı açısından etkili yardımlarla ilgili son düşüncüyü yansıtmaktadır.

Bu programa dâhil olan hanelere daha önceden belirlenmiş mağazalarda kışlık ürünler satın alabilmeleri sağlayan bir kart (200-300 dolar değerinde) dağıtılmaktadır. Böylece aileler kısıtlı olan gelirlerini kira ve gıda diğer kritik harcamalarda kullanabilmektedir.

2015-2016 kışında, **UNICEF yaklaşık 18.500 zor durumdaki Suriyeli aileye koşulsuz nakit kuponu dağıtmış olup, bu yardımlardan tahminen 98.000 kişi (56.000'i çocuk) yararlanmıştır.** Önümüzdeki 2016-2017 kış ayları için UNICEF kış programını önemli bir şekilde genişletmiştir ve zor koşulda yaşayan 31.200'den fazla Suriyeli ve Türkiyeli aile veya yaklaşık 92.000 çocuğa ulaşmayı hedeflemektedir.

SAĞLIK VE BESLENME

UNICEF, özellikle kamp dışında yaşayanlarla birlikte Suriyeli çocukların aşılama, beslenme ve hijyen ihtiyaçlarını karşılanması ve önemli sağlık meseleleri ile ilgili farkındalığın artması için Türkiye Hükümetiyle yakın işbirliği içinde çalışmaktadır.

Bugüne dek elde edilen bazı önemli sonuçlar:

- Suriye'de 2013 yılında baş gösteren çocuk felci vakalarının ardından **1 milyonun üzerinde** Suriyeli ve Türkiyeli çocuğa çocuk felci ve kızamık aşılı yapılmış olup, **1,3 milyonun üzerinde** çocuk da Sağlık Bakanlığı tarafından 2015 yılında gerçekleştirilen çocuk felci eliminasyon kampanyası kapsamında aşılanmıştır.

- **2.200'den** fazla çocuğa beslenme taraması yapılmıştır. Bu çocuklardan 45'inde orta düzeyde akut malnütriyon tespit edilmiş ve tedavi programları kapsamına alınmıştır. Mikronütriye yetersizliği olan yaklaşık 750 çocuğa vitamin tozları (VMP) verilmiş, yaklaşık 2.450 çocuğa, hamile kadına ve emziren kadına da yüksek enerji bisküvileri sağlanmıştır.
- İyi beslenme, diyet çeşitlendirme, yüksek enerjili bisküvi (HEB) ve mikronütriye tozu kullanımı, anne sütüyle beslenme ve hijyen konularında farkındalığı artırmak üzere yaklaşık **650.000** broşür ve diğer iletişim materyali dağıtılmıştır.
- Kamplarda ve kamp dışında yaşayan Suriyeli çocuklara **1,6 milyon** paket HEB sağlanmıştır.
- UNICEF'in paydaşları için, akut yetersiz beslenme tedavisi, bebek ve küçük çocuk beslenmesi, gıda güvenliği, su ve sanitasyon gibi konuları kapsayan olağanüstü durumlarda beslenme eğitimleri verilmiştir.

UNICEF'İN 2017'DE ÖNCELİKLERİ VE HEDEFLERİ

Her ne kadar 2016'da önemli ilerlemeler kaydedilmiş olsa da, Suriyeli çocukların ihtiyaçlarını karşılayabilmek için hâlâ yapılması gereken çok şey var. 2017'de aşağıda belirtilen hedeflere ulaşılması için UNICEF yaklaşık 235 milyon dolar yardım çağrısında bulunmaktadır:

Eğitim:

- 20.000 küçük çocuğa (3-5 yaş arası) erken çocukluk dönemi eğitimi verilmesi.
- 400.000 çocuk için daha fazla örgün eğitime erişim sağlanması.
- Okula gidemeyen 52.000 çocuk ve genç için yaygın ve gayriresmi eğitim fırsatlarının genişletilmesi.
- 230.000 çocuğun eğitime erişimin artırılması için Nakit Eğitim Hibesi oluşturulması.
- 13.000 Suriyeli gönüllü öğretmen ve Türkiyeli öğretmen için aylık teşvik verilmesi.
- 28.000 Suriyeli gönüllü öğretmen ve Türkiyeli öğretmen için acil durumlarda eğitim konusunda uygun eğitimler verilmesi.

Çocuk Koruma/Ergenlerin ve Gençliğin Katılımı:

- 130.000 çocuğa düzenli ve yapılandırılmış psiko-sosyal destek verilmesi.
- 7.7000 çocuk için özel çocuk koruma hizmetlerinin belirlenmesi ve bu hizmetlerin temini.
- 80.000 çocuk için daha güçlendirilmiş ve genişletilmiş toplum odaklı cinsiyet temelli şiddet inisiyatifi.
- 6.120 çocuk koruma çalışanı için eğitim ve kapasite artırma çalışması.

Temel İhtiyaçlar:

- 2017-2018 kış döneminde zor koşullarda yaşayan 30.000 Suriyeli ve Türkiyeli aileye nakit-temelli yardım.

Sağlık ve Beslenme:

- Türkiye hükümetine çocuk ve anne sağlığı konularında teknik destek sağlanması.
- Türkiye'de çocuk ve anne sağlığının daha iyi izlenmesi.

**#NOLOST
GENERATION**

Suriyeli çocukların ve gençlerin eğitimi, güvenliği, refahı ve gelişimi 6 yılı aşan bir savaş sonucu yerle bir oldu. "Kayıp Kuşak Olmasın" girişimi, bir nesil Suriyeli çocuğun güvenliğini ve geleceğini koruma altına almak amacıyla insani yardım kuruluşları, donörler, hükümetler ve diğer ortaklar tarafından işbirliği içinde sürdürülen bir çaba ve tüm bölgenin geleceğinin bağlı olduğu bu çocukların direnci, kapasiteleri ile potansiyellerine yatırım yapılması için güçlü bir çağrıdır. Daha fazla bilgi için lütfen tıklayın: nolostgeneration.org